Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
esitatud 18. märtsil 2021 [1]

Kohtuasi C-8/20

L.R.
versus
Bundesrepublik Deutschland

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Schleswig-Holsteini halduskohus (Saksamaa))

Eelotsusetaotlus – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Varjupaigapoliitika – Direktiiv 2013/32/EL – Rahvusvahelise kaitse taotlus – Artikli 33 lõike 2 punkt d – Vastuvõetamatus, kui eelmise taotluse kohta on tehtud lõplik otsus – Norra tehtud lõplik otsus – Artikli 2 punkt q – Mõiste „korduv taotlus“ – Määrus (EL) nr 604/2013 – Artikli 19 lõige 3 – Rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast taotleja tegelikku väljasaatmist päritoluriiki

1. Käesolev rahvusvahelise kaitse taotlusega seotud eelotsusetaotlus puudutab direktiivi 2013/32 [2] artikli 33 lõike 2 punktis d sätestatud vastuvõetamatuse aluse tõlgendamist. See alus seondub „korduvate taotlustega“ [3], mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja esitanud uusi dokumente ega tõendeid, mis aitavad kindlaks teha, kas taotlejat on võimalik käsitada sellise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna.

2. See taotlus on esitatud Iraani kodaniku L.R-i ja Bundesrepublik Deutschlandi (Saksamaa Liitvabariik) vahelises vaidluses, mis puudutab asjaomase isiku rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükkkamist puudutava Saksamaa Föderaalse Rände- ja Pagulasameti (Boostedti teenindusbüroo) (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge – Außenstelle Boostedt, edaspidi „rände- ja pagulasamet“) otsuse õiguspärasust. Nimetatud otsuse aluseks oli see, et L.R. oli mitu aastat varem Norra Kuningriigis esitanud esimese taotluse, mille kohta oli tehtud lõplik eitav otsus.

3. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimuse sõnastusest tulenevalt soovitakse sellega saada selgitusi Norra Kuningriigi osalemise kohta Euroopa ühises varjupaigasüsteemis, et saada sisuliselt teada, kas rahvusvahelise kaitse taotluse kohta selle kolmanda riigi tehtud lõplikku eitavat otsust saab käsitada „liikmesriigi“ tehtud otsusena ning kas rände- ja pagulasamet võib seetõttu tunnistada sama taotleja „korduva taotluse“ vastuvõetamatuks direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses.

1 Algkeel: prantsuse.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60). See direktiiv on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrusega (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT 2013, L 180, lk 31, edaspidi „Dublini III määrus“).

3 Mõiste „korduv taotlus“ on määratletud direktiivi 2013/32 artikli 2 punktis q. Käesolev eelotsusetaotlus puudutab selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti d tõlgendamist koostoimes eelnimetatud sättega.

4. Enne kui sellele küsimusele vastata saab, on minu meelest siiski vajalik selgitada küsimust, kas pelgalt asjaolu, et taotleja on esimese ja teise taotluse esitamise vahelisel ajal oma päritoluriiki tagasi läinud, välistab Dublini III määruse kohaldamise kontekstis teise taotluse käsitamise „korduva taotlusena“.

5. Teen esitatavatest põhjendustest lähtuvalt Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada, et kuna Norra Kuningriik oli pärast esimese taotluse läbivaatamist L.R-i tema päritoluriiki tegelikult välja saatnud, tuleb põhikohtuasjas käsitletavat taotlust käsitada uue taotlusena. Juhuks, kui Euroopa Kohus selle ettepanekuga ei nõustu, esitan teise võimalusena põhjused, miks ma leian, et asjaolu, et otsuse on teinud teine liikmesriik – või, nagu käesoleval juhul, Norra Kuningriik –, ei takista taotluse saanud liikmesriigil selle kui „korduva taotluse“ vastuvõetamatuks tunnistamist.

I. Õiguslik raamistik

A. Euroopa Liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vaheline leping

6. Otsusega 2001/258/EÜ[4] kinnitas Euroopa Liit Euroopa [Liidu] ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu, mis käsitleb liikmesriigis või Islandil või Norras esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava riigi määratlemise kriteeriume ja mehhanisme (ELT 2001, L 93, lk 40; ELT eriväljaanne 19/04, lk 78; edaspidi „liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vaheline leping“).

7. Selle lepingu artiklis 1 on sätestatud:

„1. Island ja Norra rakendavad käesoleva lepingu lisa 1. osas loetletud Dublini konventsiooni sätteid ja nimetatud lisa 2. osas loetletud sätteid, mille on vastu võtnud Dublini konventsiooni artikliga 18 loodud komitee, ning kohaldavad neid omavahelistes suhetes ning suhetes liikmesriikidega, ilma et see mõjutaks lõike 4 kohaldamist.

2. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 nimetatud norme Islandi ja Norra suhtes, ilma et see mõjutaks lõike 4 kohaldamist.

[…]

4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel loetakse, et lisas osutatud sätete viited „liikmesriikidele“ hõlmavad ka Islandi ja Norrat.

[…]“.

8. Kõnealuse lepingu lisas ei ole nimetatud ei direktiivi 2011/95[5] ega direktiivi 2013/32.

4 Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta otsus (ELT 2001, L 93, lk 38; ELT eriväljaanne 19/04, lk 76).

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT 2011, L 337, lk 9).

B. Liidu õigus

1. Dublini III määrus

9. Dublini III määruse artikli 18 lõikes 1 on sätestatud:

„1. Käesoleva määruse kohaselt vastutav liikmesriik on kohustatud:

[…]

d) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, kelle taotlus on tagasi lükatud ja kes on esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi territooriumil.“

10. Selle määruse artikli 19 lõikes 3 on sätestatud:

„Artikli 18 lõike 1 punktides c ja d täpsustatud kohustused langevad ära, kui vastutav liikmesriik suudab taotleja või muu artikli 18 lõike 1 punktis c või d osutatud isiku tagasivõtmispalve saamise korral tõendada, et asjaomane isik on liikmesriikide territooriumilt lahkunud pärast taotluse tagasivõtmist või tagasilükkamist tehtud tagasisaatmisotsuse või antud väljasaatmiskorralduse kohaselt.

Tegeliku väljasaatmise järel esitatud taotlust käsitatakse uue taotlusena, mille suhtes kohaldatakse uut vastutava liikmesriigi määramise menetlust.“

2. Direktiiv 2013/32

11. Direktiivi 2013/32 põhjenduses 13 on märgitud:

„Rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluste eeskirjade ühtlustamine peaks aitama piirata rahvusvahelise kaitse taotlejate edasist liikumist ühest liikmesriigist teise, mis on põhjustatud erinevustest õigusraamistikes, ning looma samaväärsed tingimused direktiivi [2011/95] kohaldamiseks liikmesriikides.“

12. Selle direktiivi põhjenduses 36 on märgitud:

„Kui taotleja esitab korduva taotluse ilma uusi tõendeid või väiteid esitamata, oleks ebaproportsionaalne kohustada liikmesriike läbivaatamismenetlust täies ulatuses uuesti korraldama. Sellisel juhul peaksid liikmesriigid olema võimalus lükata taotlus tagasi põhjusel, et see on *res judicata* põhimõtte kohaselt vastuvõetamatu.“

13. Kõnealuse direktiivi artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

q) „korduv taotlus“ – täiendav rahvusvahelise kaitse taotlus, mis esitatakse pärast eelmise taotluse kohta lõpliku otsuse tegemist, sealhulgas juhud, mil taotleja on oma taotluse selgesõnaliselt tagasi võtnud, ja juhud, mil menetlev ametiasutus on taotluse pärast selle artikli 28 lõike 1 kohast kaudset tagasivõtmist tagasi lükanud.“

14. Direktiivi artikli 33 „Vastuvõetamatud taotlused“ lõikes 2 on sätestatud:

„2. Liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks ainult juhul, kui:

[…]

d) taotlus on korduv taotlus, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud uusi dokumente ega tõendeid seoses selle läbivaatamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi 2011/95[…] alusel[…]

[…]“.

15. Direktiivi 2013/32 artiklis 40 „Korduv taotlus“ on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigis rahvusvahelist kaitset taotlev isik esitab samas liikmesriigis täiendavaid selgitusi või korduva taotluse, vaatab asjaomane liikmesriik need täiendavad selgitused või korduva taotlusega kaasnevad dokumendid läbi eelneva taotluse läbivaatamise raames või läbivaatamisele kuuluva otsuse või edasikaebuse läbivaatamise raames, kui pädevad ametiasutused saavad selle raames võtta arvesse ja kaaluda kõiki täiendavate selgituste või korduva taotlusega kaasnevaid dokumente.

2. Selleks et teha artikli 33 lõike 2 punkti d kohane otsus rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetavuse kohta, tuleb korduvate rahvusvahelise kaitse taotluste puhul esmalt kontrollida, kas on tuvastatud või kas taotleja on esitanud uusi dokumente või tõendeid, mis aitavad kindlaks teha, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi [2011/95] alusel.

[…]

5. Kui korduvat taotlust ei vaadata käesoleva artikli kohaselt uuesti läbi, peetakse seda vastavalt artikli 33 lõike 2 punktile d vastuvõetamatuks.

[…]

7. Kui isik, kelle suhtes kuulub täitmisele [Dublini III määruse] kohane üleandmisotsus, esitab üleandvas liikmesriigis täiendavaid selgitusi või korduva taotluse, vaatab sellised täiendavad selgitused või korduva taotluse kooskõlas käesoleva direktiiviga läbi selles määruses määratletud vastutav liikmesriik.“

C. Saksa õigus

16. Varjupaigaseaduse (Asylgesetz, edaspidi „AsylG“) põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldamisele kuuluva redaktsiooni §-s 29a „Vastuvõetamatud taotlused“ on sätestatud:

„(1) Varjupaigataotlus on vastuvõetamatu, kui:

[…]

5. § 71 kohase korduva taotluse või § 71a kohase teistkordse taotluse puhul ei tule läbi viia täiendavat varjupaigamenetlust. […]“

17. AsylG §-s 71a „Teistkordne taotlus“ on sätestatud:

„(1) Kui välismaalane esitab Saksamaal varjupaigataotluse (teistkordne taotlus) pärast seda, kui varjupaigamenetlus on lõppenud taotluse tagasilükkamisega turvalises kolmandas riigis (§ 26a), kus kehtivad varjupaigamenetluste läbiviimise eest vastutamist reguleerivad Euroopa [Liidu] õigusaktid või kellega on Saksamaa Liitvabariik sõlminud sellekohase rahvusvahelise lepingu, siis tuleb täiendav varjupaigamenetlus läbi viia ainult juhul, kui Saksamaa Liitvabariik vastutab varjupaigamenetluse läbiviimise eest ning täidetud on haldusmenetluse seaduse (Verwaltungsverfahrensgesetz) § 51 lõigetes 1–3 sätestatud tingimused; seda kontrollib [rände- ja pagulasamet]. […]“.

18. Eelotsusetaotluse esitanud kohtult saadud andmetel tuleb haldusmenetluse seaduse § 51 lõike 1 kohaselt teistkordses varjupaigataotluses esitada faktiväited, mis võivad – kui need uurimise tulemusel põhjendatult kinnitust leiavad – olla taotletava õiguse andmise aluseks ega ole sellised, mille puhul on algusest peale ilmne, et need sellist õigust ei anna.

II. Põhikohtuasi, eelotsuse küsimus ja menetlus Euroopa Kohtus

19. Iraani kodanik L.R. esitas 22. detsembril 2014. aastal rände- ja pagulasametile rahvusvahelise kaitse taotluse.

20. Taotluse läbivaatamisel ilmnes, et L.R. oli enne taotlenud varjupaika Norras. Seega esitas Saksamaa Liitvabariik Norrale taotluse L.R-i tagasivõtmiseks vastavalt Dublini III määrusest tulenevale ja selle kolmanda riigi suhtes siduvatele kohustustele.

21. Norra Kuningriik jättis selle taotluse 26. veebruari 2015. aasta kirjas rahuldamata, põhjendades seda sellega, et tema vastutus oli selle määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt ära langenud. Rände- ja pagulasametile saadetud vastuses täpsustas Norra Kuningriik, et L.R. esitas Norra pädevale asutusele rahvusvahelise kaitse taotluse 1. oktoobril 2008, see lükati tagasi 15. juunil 2009 ning 19. juunil 2013 anti L.R. üle Iraani asutustele.

22. Rände- ja pagulasameti läbi viidud menetluse käigus märkis L.R., et lahkus Iraanist 18 kuud enne Saksamaal taotluse esitamist ning elas Iraagis, kust lahkus kolm kuud enne Saksamaa territooriumile saabumist.

23. Rände- ja pagulasamet lükkas 13. märtsi 2017. aasta otsusega L.R-i rahvusvahelise kaitse taotluse AsylG § 29a lõike 1 punkti 5 alusel vastuvõetamatuse tõttu tagasi. Rände- ja pagulasamet leidis, et tegemist oli teistkordse taotlusega AsylG § 71a tähenduses ning haldusmenetluse seaduse § 51 lõikes 1 sätestatud tingimused, mille korral oleks põhjendatud uue varjupaigamenetluse läbiviimine, ei olnud täidetud, kuna asjaolud, millega L.R. oma taotlust põhjendas, ei näinud olevat kogumis usaldusväärsed.

24. L.R. esitas selle otsuse peale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule. Esimese võimalusena soovib ta saada pagulasseisundit ja teise võimalusena täiendavat kaitset[6]. Kolmanda võimalusena palub ta tuvastada, et Saksa õiguse kohaselt on tema väljasaatmine keelatud.

25. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et tal on oma menetluses oleva kohtuasja lahendamiseks vaja teada, kas rahvusvahelise kaitse taotlust saab käsitada „korduva taotlusena“ direktiivi 2013/32 tähenduses, kui asjaomase isiku varasema taotluse menetlus, mis päädis lõpliku tagasilükkamise otsusega, ei toimunud mitte teises liidu liikmesriigis, vaid Norras.

6 Mõiste „täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastav isik“ kohta vt direktiivi 2011/95 artikli 2 punkt f.

26. Seejuures märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks, et tema hinnangul saab selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punktis d nimetatud vastuvõetamatuse alus kohaldamisele kuuluda niihästi siis, kui see menetlus viidi läbi *samas* liikmesriigis, kui ka siis, kui see viidi läbi *teises* liikmesriigis. Asjaolu, et taotleja taotleb pärast tema varasema taotluse kohta ühes liikmesriigis lõpliku eitava otsuse tegemist uuesti rahvusvahelist kaitset mõnes teises liikmesriigis, ei välista seda, et tema taotlus tunnistatakse vastuvõetamatuks kui „korduv taotlus".

27. Teiseks tunnistab see kohus, et tulenevalt nimetatud sätte sõnastusest koostoimes direktiivi 2013/32 artikli 2 punktidega b, e ja q eeldab mõiste „korduv taotlus" seda, et „lõpliku otsuse" sama taotleja varasema taotluse tagasilükkamise kohta on teinud *liikmesriik*, mitte aga *kolmas riik*. Siiski kaldub ta arvama, et kontekstis, kus Norra Kuningriik on liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisest lepingust tulenevalt Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga liitunud, tuleks seda direktiivi tõlgendada laiemalt.

28. Neil asjaoludel otsustas Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Schleswig-Holsteini halduskohus, Saksamaa) 30. detsembri 2019. aasta kohtumäärusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. jaanuaril 2020, menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 2013/32 […] artikli 33 lõike 2 punktiga d ja artikli 2 punktiga q on kooskõlas liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt võib rahvusvahelise kaitse taotluse kui vastuvõetamatu korduva taotluse jätta läbi vaatamata juhul, kui esimene varjupaigamenetlus, milles tehtud otsusega jäeti taotlus rahuldamata, ei toimunud liidu liikmesriigis, vaid Norras?"

29. Euroopa Kohtule esitasid oma kirjalikud seisukohad Saksamaa Liitvabariik ja Euroopa Komisjon. Kohtuistung, millest võtsid osa komisjon ja Saksamaa valitsus, toimus 3. detsembril 2020.

III. Analüüs

30. Nagu ma käesoleva ettepaneku sissejuhatuses märkisin, on käesoleva kohtuasja eripäraks minu meelest see, et väljasaatmise tulemusena lahkus L.R. pärast tema suhtes läbi viidud esimese varjupaigamenetluse lõppemist Norra territooriumilt ning läks enne Saksamaal teise rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist tagasi oma päritoluriiki.

31. Vastupidi sellele, mida andis mõista Saksamaa valitsus, vastates kohtuistungil Euroopa Kohtu esitatud küsimusele, on esimese ja teise taotluse vahel toimunud L.R-i tegelikul väljasaatmisel oluline mõju mõiste „korduv taotlus" tõlgendamise seisukohast. Selgitan seda käesoleva ettepaneku jaos A. Näitan, et minu arvates ei kuulu Dublini III määruse regulatsiooni kohaselt selle mõiste alla need taotlused, mille on pärast päritoluriiki välja saatmist esitanud sellised kolmanda riigi kodanikud nagu L.R., kes taotlevad uuesti rahvusvahelist kaitset. Sellises kohtuasjas nagu põhikohtuasi ei või seega asjaomase isiku taotlust lihtsalt direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d alusel vastuvõetamatuks tunnistada.

32. Teise võimalusena (jagu B) uurin seda, kas põhjendatud on eeldus, millest on eelotsusetaotluses lähtunud eelotsusetaotluse esitanud kohus ehk see, et nimetatud sättega ei ole vastuolus, kui rahvusvahelise kaitse taotlust käsitab „korduva taotlusena" *muu* liikmesriik kui see, kes tegi eelmise lõpliku eitava otsuse, kui riigisisene õigus seda võimaldab. Selgitan, et selles sättes toodud vastuvõetamatuse alust ei või kohaldada mitte ainult siis, kui järjestikused taotlused on esitatud samale liikmesriigile, vaid isiku edasise liikumise korral ka juhul, kui vastuvõtvaks liikmesriigiks muutub see liikmesriik, kellele taotleja esitab teise taotluse.

33. Viimaks teen mõned tähelepanekud erilise olukorra kohta, milles on Norra Kuningriik kui kolmas riik, kes ei ole ühinenud ei direktiiviga 2013/32 ega direktiiviga 2011/95, ent kelle suhtes kohalduvad Dublini III määruse sätted (jagu C).

A. Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohaldatavus juhul, kui taotleja on enne uue rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist oma päritoluriiki välja saadetud

34. Kõigepealt on minu meelest tarvilik täpsustada, et kuigi formaalselt on eelotsusetaotluse esitanud kohus küsinud üksnes direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d tõlgendamise kohta koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q, ei takista see asjaolu Euroopa Kohtul esitamast talle kõiki liidu õiguse tõlgendamise juhiseid, mis võivad olla eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses oleva kohtuasja lahendamisel tarvilikud, olenemata sellest, kas see kohus on neile oma küsimustes viidanud või mitte[7].

35. Minu meelest nähtubki käesoleval juhul eelotsusetaotluses esitatud teabest, et arvestades põhikohtuasja eset, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks tõlgendada ka teisi liidu õiguse sätteid, nimelt Dublini III määruse sätteid.

36. Juhin siinkohal tähelepanu sellele, et nagu selle määruse artikli 3 lõike 1 teisest lausest ilmneb, on selle määruse aluseks loogika, mille kohaselt vastutab iga rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku eest ainult üks liikmesriik. Nimetatud määruse artikli 18 lõike 1 punkti d kohaselt peab vastutav liikmesriik võtma tagasi taotleja, kui viimane on pärast taotluse tagasilükkamist esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis.

37. Nagu käesoleva ettepaneku punktist 21 ilmneb, puudutab põhikohtuasi vägagi erilist olukorda, kus selline tagasivõtmine ei ole võimalik, kuna L.R-i varasema taotluse läbi vaadanud riigi (käesoleval juhul Norra Kuningriigi) vastutus on lõppenud. Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et viimase kohustused L.R-i suhtes langesid ära vastavalt selle määruse artikli 19 lõike 3 esimesele lõigule. See säte puudutab olukorda, kus taotleja on vastutava liikmesriigi territooriumilt lahkunud pärast taotluse tagasivõtmist või tagasilükkamist tehtud tagasisaatmisotsuse või antud väljasaatmiskorralduse kohaselt.

38. Sellisel juhul on aga Dublini III määruse artikli 19 lõike 3 teises lõigus sätestatud, et *tegeliku väljasaatmise järel* esitatud taotlust tuleb käsitada *uue taotlusena*, mille suhtes kohaldatakse uut vastutava liikmesriigi määramise menetlust.

39. Kas sellest tuleb järeldada, et L.R-i tegelikku väljasaatmist arvesse võttes tuleb põhikohtuasjas vaidluse all olevat taotlust – vastupidi sellele, mida leidis Saksamaa valitsus kohtuistungil Euroopa Kohtu küsimusele vastates – käsitada „uue taotlusena“ nii, et Saksamaa Liitvabariik ei saa seda lugeda „korduvaks taotluseks“ ega tunnistada seda direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d alusel vastuvõetamatuks?

40. Ma arvan, et jah.

41. Täpsustan siinkohal, et taotlus, mis esitatakse pärast taotleja väljasaatmist tema päritoluriiki, ei kuulu selle määruse artikli 18 lõike 1 punkti d ega seal mainitud ja vastutava liikmesriigi poolt isiku „tagasivõtmist“ puudutavate sätete kohaldamisalasse. Seega tuleb sellist taotlust minu arvates õiguslikus mõttes selgelt eristada eelnimetatud sätete kohaldamisalasse kuuluvatest taotlustest, mis on esitatud isiku edasise liikumise raames (ehk seoses sellega, kui taotleja liigub ühest liikmesriigist teise ilma liidu territooriumilt lahkumata) ja mille võib, nagu ma käesolevas ettepanekus edaspidi selgitan, teatud tingimustel tunnistada vastuvõetamatuks kui „korduvad taotlused“[8].

7 Vt 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Santen (C-673/18, EU:C:2020:531, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

8 Nagu ma käesoleva ettepaneku järgmises jaos selgitan, kannab liikmesriikidele antud võimalus lugeda edasise liikumise raames esitatud taotlused „korduvateks taotlusteks“ minu meelest just seda eesmärki, et nad saaksid – juhul, kui nad muutuvad teise liikmesriigi asemel vastutavaks liikmesriigiks kas seetõttu, et nad ise nii otsustavad, või seetõttu, et tagasivõtmine ei ole võimalik – vältida seda, et taotluse läbivaatamise tingimused oleksid taotleja jaoks soodsamad võrreldes sellega, kui kaks taotlust vaataks üksteise järel läbi sama liikmesriik. Pärast taotleja tegelikku väljasaatmist esitatud taotluse puhul seda küsimust lihtsalt ei teki, kuna Dublini III määruse artikli 19 lõike 3 teisest lõigust tulenevalt käsitatakse sellist taotlust „uue taotlusena“ ka siis, kui see esitatakse sellele samale liikmesriigile, kes vaatas läbi varasema taotluse.

42. Selle määruse ja direktiivi 2013/32 eesmärk ei nõua minu arvates direktiivi artikli 33 lõike 2 punktile d teistsuguse tõlgenduse andmist kui see, mille ma pakun välja lähtudes nimetatud määruse artikli 19 lõike 3 teisest lõigust.

43. Rõhutan siinkohal, et Dublini III määruse vastuvõtmisega soovis seadusandja kiirendada rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamist, tagades taotlejatele taotluse sisulise läbivaatamise *ühes* ja selgelt kindlaks määratud liikmesriigis, mis võimaldab vältida *forum shopping*'ut [9] ning hoida ära seda, et see süsteem ummistuks liikmesriikide kohustuse tõttu menetleda ühe ja sama taotleja esitatud erinevaid taotlusi [10].

44. Sellised eesmärgid ilmnevad sisuliselt ka direktiivi 2013/32 põhjendusest 13.

45. Nagu ma aga juba käesoleva ettepaneku punktis 41 näitasin, ei ole sellisel juhul nagu põhikohtuasjas tegemist mitte edasise liikumisega ühest liikmesriigist (või seda määrust kohaldavast kolmandast riigist) teise, vaid oma päritoluriigist teistkordselt lahkuva kolmanda riigi kodanikuga.

46. Liiati on selline kodanik olukorras, mis ei erine tegelikult kuigivõrd esmakordse taotleja omast [11]. Täpsemalt ei olnud L.R-i teise rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise ajal olemas tema suhtes vastutavat liikmesriiki. Seega ei kahjusta see, et Saksamaa Liitvabariik on sunnitud selle teise taotluse täielikult läbi vaatama, mitte kuidagi selle määruse eesmärki taotlused koondada, vältimaks seda, et asjaomane isik esitab mitu taotlust teistes liikmesriikides, kuigi tema suhtes on vastutav liikmesriik juba olemas.

47. Eeltoodust tuleneb, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tuleb minu arvates tõlgendada nii, et põhikohtuasja asjaoludel ei saa sellist rahvusvahelise kaitse taotlust nagu see, mille esitas L.R., tunnistada vastuvõetamatuks kui „korduvat taotlust". See lahendus tuleb valida tulenevalt Dublini III määruse artikli 19 lõike 3 teisest lõigust, mille kohaselt ei saa see mõiste hõlmata selliseid taotlusi, mille on esitanud isikud, kelle suhtes on toimunud varjupaigamenetlus, mille tulemusena on tehtud lõplik eitav otsus, ning kes on vahepeal oma päritoluriiki välja saadetud [12].

48. Järgnevas jaos, mille esitan teise võimalusena juhuks, kui Euroopa Kohus peaks vastupidi minu ettepanekule asuma seisukohale, et see säte ei ole käesoleva kohtuasja lahendamise seisukohast asjasse puutuv või et seda tuleb tõlgendada nii, et L.R-i tegelik väljasaatmine enne tema taotluse esitamist ei mõjuta selle taotluse käsitamist „korduva taotlusena", käsitlen seda, kas põhjendatud on eeldus, millest on eelotsusetaotluses lähtunud eelotsusetaotluse esitanud kohus ehk et juhul, kui see on liikmesriigi õiguse kohaselt lubatav, võib liikmesriik „korduva taotlusena" vastuvõetamatuks tunnistada talle esitatud rahvusvahelise kaitse taotlused nii siis, kui taotleja eelmist taotlust puudutava eitava otsuse on teinud teine liikmesriik, kui ka siis, kui ta on sellise otsuse teinud ise.

9 Väljend *forum shopping* tähistab sisuliselt rahvusvahelise kaitse taotlejate edasist liikumist, mis on tingitud liikmesriikide õiguslike raamistike vahel esinevatest erinevustest.

10 Vt selle kohta 10. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

11 Dublini III määruse artikli 19 lõike 3 teise lõigu kohaselt kohaldatakse nimelt kõigi tegeliku väljasaatmise järel esitatud taotluste suhtes uut vastutava liikmesriigi määramise menetlust.

12 Igaks juhuks tõden, et ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (COM(2016) 270 final) (edaspidi „Dublini III määruse reformi ettepanek", mis on kättesaadav internetis aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016PC0270&from=ET), artikli 3 lõikes 5 tegi komisjon ettepaneku selle määruse artikkel 19 tervikuna välja jätta ja lisada säte, milles nähakse ette, et vastutav liikmesriik jääb vastutavaks asjaomase taotleja kõigi taotluste, sealhulgas kõigi hilisemate taotluste läbivaatamise eest, *sõltumata sellest, kas taotleja on liikmesriikide territooriumilt lahkunud või mitte või kas ta on välja saadetud või mitte* (mille tagajärjeks olnuks minu hinnangul see, et sellisel juhul nagu põhikohtuasjas oleks Norra Kuningriik pidanud L.R-i tagasi võtma). Neid ettepanekuid ei ole liidu seadusandja siiski tänaseks järginud.

B. Teise võimalusena: direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohaldatavus juhul, kui taotleja taotleb rahvusvahelist kaitset eelmise lõpliku eitava otsuse teinud liikmesriigist erinevas liikmesriigis

49. Juhin tähelepanu sellele, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 ammendavalt loetletud olukorrad, milles liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks [13]. Selles sättes esitatud loetelu ammendavus põhineb nii selle artikli sõnastusel [14] kui ka artikli eesmärgil, mis on nimelt – nagu Euroopa Kohus on juba sedastanud – rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kohustuste leevendamine, määratledes juhud, mil niisugust taotlust loetakse vastuvõetamatuks [15].

50. Märgin siinkohal, et kõnealuses sättes eristatakse olukordi, kus eelmine rahvusvahelise kaitse taotlus on lõpliku otsusega tagasi lükatud (direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkt d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q), ja olukordi, kus isikule on rahvusvaheline kaitse juba antud (selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkt a).

51. Viimati nimetatud sättes viidatakse sõnaselgelt olukorrale, kus mõni „*teine* liikmesriik“ [16] on asjaomase isiku esimese taotluse *rahuldanud* [17]. Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktis d ega „korduva taotluse“ mõistet puudutavas selle direktiivi artikli 2 punktis q ei ole seevastu täpsustatud, kas juhul, kui asjaomase isiku eelmise taotluse kohta tehtud otsus on *eitav*, peab selle igal juhul olema teinud *sama* liikmesriik, kellele esitati korduv taotlus, või võib selle, vastupidi, olla teinud ka *teine* liikmesriik [18].

52. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 48 märkisin, lähtub eelotsusetaotluse esitanud kohus eeldusest, et mõistet „korduv taotlus“ võib kohaldada niihästi sellise rahvusvahelise kaitse taotluse suhtes, mis on esitatud *teisele* liikmesriigile kui see, kes on teinud eelmise lõpliku eitava otsuse, kui ka *samale* liikmesriigile esitatud taotluse suhtes.

53. Saksamaa Liitvabariik ja Saksamaa valitsus jagavad seda seisukohta. Komisjon leiab seevastu, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktis d sätestatud vastuvõetamatuse alust saab kohaldada üksnes viimati nimetatud juhul.

13 Vt 19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa) (C-564/18, EU:C:2020:218, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

14 Vt eelkõige sõna „ainult“, mis eelneb kõnealuses sättes sätestatud vastuvõetamatuse aluste loetelule.

15 Vt 19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa) (C-564/18, EU:C:2020:218, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

16 Kohtujuristi kursiiv.

17 Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti a kohta vt eelkõige 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Ibrahim jt (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219). Selles kohtuotsuses käsitletakse olukorda, kus asjaomased isikud olid enne Saksamaal rahvusvahelise kaitse taotluste esitamist lahkunud oma päritoluriigist ja olid saanud täiendava kaitse (vastavalt Bulgaarias ja Poolas).

18 Mis puudutab direktiivi 2013/32 artikli 40 lõiget 1, mida pooled käesolevas kohtuasjas samuti maininud on, siis on tõsi, et see on sõnaselgem kui selle direktiivi artikli 2 punkt q ja artikli 33 lõike 2 punkt d (kuna seal osutatakse olukordadele, kus korduv taotlus või täiendavad selgitused esitatakse *samas liikmesriigis*, kus see kodanik enne rahvusvahelist kaitset taotlenud on). See säte ei välista minu meelest siiski seda, et teine liikmesriik kui see, kes on enne teinud lõpliku eitava otsuse, võiks sama isiku esitatud taotluse samuti „korduva taotlusena“ vastuvõetamatuks tunnistada. Sedastan siinkohal, et kõnealuses sättes ei ole viidatud direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktile d, samas kui sellele sättele on sõnaselgelt viidatud selle direktiivi artikli 40 lõigetes 2–5.

54. Selgitan järgnevalt, miks ma leian, et pärast eelmise taotluse kohta lõpliku eitava otsuse tegemist saab kõiki sama taotleja *ükskõik millises* liikmesriigis esitatud taotlusi käsitada „korduvate taotlusena“ [19]. Kõigepealt on minu meelest kasulik pöörata veidi tähelepanu Dublini III määruses ette nähtud tagasivõtmise mehhanismile, selgitamaks, millises kontekstis võib muul liikmesriigil peale selle, kes on enne teinud lõpliku eitava otsuse, olla üldse vajadus sellise taotluse vastuvõetavuse üle otsustamiseks.

1. „Tagasivõtmise“ mehhanism Dublini III määruses

55. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 36 juba märkisin, on Dublini III määruse artikli 18 lõike 1 punktis d sätestatud „tagasivõtmise“ mehhanismi eesmärk vältida rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamist teises liikmesriigis kui see, kes tegi lõpliku eitava otsuse sama kodaniku eelneva taotluse kohta [20].

56. Konkreetsemalt võib liikmesriik, kellele taotlus on esitatud (keda nimetan edaspidi selguse huvides „liikmesriik B“) – kui isik selle sätte kohaldamisalasse kuulub –, esitada lõpliku eitava otsuse teinud liikmesriigile (ehk „vastutav liikmesriik“ või „liikmesriik A“) asjaomase isiku tagasivõtmispalve [21].

57. Kui liikmesriik A tagasivõtmispalve rahuldab, teeb liikmesriik B asjaomasele isikule teatavaks otsuse ta üle anda ning vastaval juhul tema rahvusvahelise kaitse taotlust mitte läbi vaadata [22]. Teisisõnu teeb ta isiku üleandmise ja taotluse läbi vaatamata jätmise otsuse.

58. Siinkohal tuleb tähele panna, et Euroopa Kohus on oma praktikas selgelt eristanud isiku üleandmise ja taotluse läbi vaatamata jätmise otsuseid direktiivi 2013/32 alusel tehtud vastuvõetamatuks tunnistamise otsustest. Eelkõige on ta märkinud, et selle direktiivi artikli 33 lõike 1 sõnastus ja eelkõige lauseosa „[l]isaks juhtudele, kus taotlust ei vaadata läbi vastavalt [Dublini III määrusele]“ kasutamisest ja selle sättega taotletud menetlusökonoomia eesmärgist tuleneb, et kõnealuse direktiivi artikli 33 lõikes 2 loetletud olukordades lubab see direktiiv liikmesriikidel lükata rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasi, ilma et liikmesriigid peaksid esmajärjekorras kasutama selles määruses ette nähtud vastuvõtmis- või tagasivõtmismenetlusi [23].

59. Sellest järeldub, et rahvusvahelise kaitse taotluse kohta ei saa *samal ajal* teha isiku üleandmise ja taotluse läbi vaatamata jätmise otsust ja tunnistada seda vastuvõetamatuks.

60. Seda järeldust toetab direktiivi 2013/32 artikli 40 lõige 7, kus on sätestatud, et korduvad taotlused, mille esitab isik, kelle suhtes kuulub täitmisele üleandmisotsus, vaatab läbi vastutav liikmesriik (ehk liikmesriik A), mistõttu kõne alla ei saa tulla see, et teine liikmesriik (ehk liikmesriik B) saaks teha otsuse taotluste võimaliku vastuvõetamatuse kohta [24].

19 Lisan igaks juhuks, et minu pakutav tõlgendus ühtib selgitusega, mille komisjon on välja pakkunud Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformi puudutavates ettepanekutes (vt selle kohta ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL (COM(2016) 467 final), artikli 42 lõige 1 (kättesaadav internetis aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0467).

20 Seevastu juhul, kui taotlus on esitatud pärast seda, kui teine liikmesriik on asjaomase isiku eelmise taotluse osaliselt või täielikult rahuldanud (ehk direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti a kohaldamisalasse kuuluvatel juhtudel), on liidu seadusandja leidnud, et sellise taotluse tagasilükkamine peab toimuma vastuvõetamatuks tunnistamise otsusega, mitte Dublini III määruse artikli 18 lõike 1 punkti d kohase otsusega taotluse läbi vaatamata jätmise kohta (vt selle kohta 10. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (rahvusvahelise kaitse taotlus Iirimaal), C-616/19, EU:C:2020:1010, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

21 Vastavalt Dublini III määruse artiklile 23.

22 Vt Dublini III määruse artikkel 26.

23 Vt 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Ibrahim jt (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, punktid 77 ja 80).

24 Lisan, et selle sätte sõnastus toetab minu meelest mõiste „korduv taotlus“ tõlgendamist nii, et see vastab eeldusele, millest on lähtunud eelotsusetaotluse esitanud kohus. Nimelt on kõnealuses sättes kasutatud väljendit „korduv taotlus“, tähistamaks taotlusi, mis on esitatud *teises* liikmesriigis kui vastutav liikmesriik.

61. Komisjon leiab sellega seoses, et kõigi taotluste suhtes, mis esitatakse *teisele* liikmesriigile kui see liikmesriik, kes on teinud lõpliku eitava otsuse taotleja eelmise taotluse kohta, tuleb Dublini III määruse artikli 18 lõike 1 punkti d kohaselt esimese võimalusena kohaldada „tagasivõtmise“ mehhanismi. Komisjoni hinnangul saab mitut liikmesriiki hõlmava olukorra puhul direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohaldatavuse küsimus tekkida üksnes liikmesriigi A kohustuste äralangemise korral, kui tagasivõtmine ei ole Dublini III määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt võimalik.

62. Esiteks aga, nagu ma käesoleva ettepaneku eelmises jaos esile tõin, siis juhul, kui tagasivõtmine selle määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt võimalik ei ole, tuleb kõiki taotleja poolt pärast tema päritoluriiki väljasaatmist esitatud taotlusi minu hinnangul käsitada „uute taotlustena“.

63. Teiseks on minu meelest selge, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohalduvuse küsimus tekib tegelikult komisjoni osutatust palju rohkematel juhtudel, kuna liidu seadusandja on „tagasivõtmise“ mehhanismi rakendamise tingimused ja korra selgelt piiritlenud.

64. Ühelt poolt tuleneb Dublini III määruse artikli 23 lõikes 1 kasutatud sõnadest „võib ta paluda“, et „tagasivõtmise“ menetluse algatamine selle sätte alusel toimub liikmesriikide kaalutlusõiguse alusel [25]. Seega võib liikmesriik B üleandmise ja taotluse läbi vaatamata jätmise otsuse tegemise asemel hoopis asuda seisukohale, et tema on vastutavaks liikmesriigiks, kes vaatab läbi taotluse, mille on esitanud kolmanda riigi kodanik, kelle suhtes on liikmesriik A juba teinud lõpliku eitava otsuse [26].

65. Teiselt poolt tuleb selline taotlus tal igal juhul läbi vaadata, kui ta ei esita liikmesriigile A tagasivõtmispalvet kahe kuu jooksul Eurodaci andmebaasist positiivse vastuse saamisest arvates [27]. Samuti on see juhul, kui üleandmist ei toimu kuue kuu jooksul liikmesriigi A poolt tagasivõtmispalve rahuldamisest arvates [28].

66. Sellest järeldub, et kuigi olukorras, kus liikmesriigis B esitatakse korduv taotlus pärast seda, kui liikmesriik A on teinud eelmise taotluse kohta lõpliku eitava otsuse, on „tagasivõtmise“ mehhanism Dublini III määruse kohaselt eelistatud lahenduseks, ei ole selle kasutamine liikmesriigi B jaoks kohustuslik, ja mitte alati ka võimalik [29]. Need tagajärjed tulenevad liidu seadusandja tehtud valikutest, kuna viimane on mõnes selle määruse artikli 18 lõike 1 punkti d kohaldamisalasse kuuluvas olukorras ette näinud vastutuse ülemineku liikmesriigilt A liikmesriigile B.

67. Just sellises, komisjoni osutatust avaramas kontekstis tuleb vastata küsimusele, kas juhul, kui taotleja esitab pärast liikmesriigi A poolt lõpliku eitava otsuse tegemist teise rahvusvahelise kaitse taotluse liikmesriigis B, võib viimane – nagu pakuvad Saksamaa Liitvabariik ja Saksamaa valitsus – tugineda direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktis d sätestatud vastuvõetamatuse alusele ning näha oma riigisiseses õiguses ette, et selline taotlus on vastuvõetamatu kui „korduv taotlus“.

25 Vt ka 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus X (C-213/17, EU:C:2018:538, punkt 33), kus Euroopa Kohus märgib, et liikmesriigi, kus uus taotlus esitati, asutusel on *võimalus* esitada viidatud määruse artikli 23 lõike 1 alusel palve võtta asjasse puutuv isik tagasi.

26 Vt Dublini III määruse artikli 17 lõige 1, kus on sätestatud, et „iga liikmesriik [võib] otsustada läbi vaadata rahvusvahelise kaitse taotluse, mille on talle esitanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik […]. See liikmesriik, kes otsustas käesoleva lõike alusel vaadata läbi rahvusvahelise kaitse taotluse, muutub vastutavaks liikmesriigiks ja võtab endale sellise vastutusega seotud kohustused“.

27 See kohustus tuleneb Dublini III määruse artikli 23 lõigetest 2 ja 3. Vt ka 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus X (C-213/17, EU:C:2018:538, punktid 34 ja 35 ning seal viidatud kohtupraktika).

28 Vt Dublini III määruse artikli 29 lõige 2. Asjaomase isiku kinnipidamise või põgenemise korral võib seda tähtaega pikendada vastavalt maksimaalselt ühe aasta või 18 kuuni.

29 Saksamaa valitsus võttis minu arvates kenasti kokku ühe Dublini III määrusele omase probleemi, kui ta avaldas kohtuistungil, et teoorias on selle määruse artikli 18 lõike 1 punktis d nimetatud tagasivõtmise kohustus olemas, ent praktikas toimub üleandmist harva. Igaks juhuks täpsustan, et Saksamaa Liitvabariigi valitsuse väitel esitati 2019. aastal umbes 50 000 tagasivõtmispalvet (millest 9000 puudutasid korduvaid taotlusi). Ainult 17% palvetest päädis asjaomase isiku üleandmisega. Lisan, et Dublini III määruse reformi ettepanekus (lk 11) on komisjon märkinud, et 2014. aastal päädis liidus ainult umbes neljandik kõigist vastutava liikmesriigi poolt rahuldatud vastuvõtmis- või tagasivõtmispalvetest tegeliku üleandmisega (vt täpset viidet sellele dokumendile käesoleva ettepaneku 12. joonealusest märkusest).

68. Põhjustel, mille toon esile järgmises alajaos, leian, et kui liikmesriik B muutub liikmesriigi A asemel vastutavaks liikmesriigiks Dublini III määrusega kehtestatud ühiste kriteeriumide alusel (ehk põhjusel, et ta nii otsustab või et tagasivõtmispalve esitamise või isiku üleandmise tähtaegu ei järgita[30]), tuleb sellele küsimusele vastata jaatavalt.

2. Liikmesriigi B võimalus tunnistada taotlus vastuvõetamatuks kui „korduv taotlus“

69. Euroopa Kohus on oma praktikas mitmel korral märkinud, et liikmesriikide vastastikuse usalduse põhimõte, millel Euroopa ühine varjupaigasüsteem põhineb, on liidu õiguses põhjapaneva tähtsusega, kuna see võimaldab luua ja säilitada sisepiirideta ala[31]. Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti a on ta sõnaselgelt tunnustanud selle põhimõtte väljendusena[32].

70. Komisjon leiab, et seadusandja sõnaselge kavatsuse puudumisel ei saa ainult sellest sättest järeldada, et liidusiseses piiriüleses olukorras kuulub kohaldamisele ka direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkt d. Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkt a on erand, mis tuleneb sellest, et praegu ei ole liidu õiguses sätestatud varjupaigaküsimustes tehtud otsuste vastastikust tunnustamist liikmesriikide vahel.

71. Komisjoni selline arvamus tuleneb nimelt asjaolust, et direktiivi 2013/32 põhjenduses 36 on selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkt d seotud *res judicata* põhimõttega[33]. Komisjon leiab, et kuna liikmesriikide siseselt võivad *res judicata* mõju omandada vaid riigisisesed otsused, saavad selles sättes silmas peetud olla üksnes olukorrad, kus taotleja eelmist taotlust puudutava lõpliku eitava otsuse on teinud seesama liikmesriik, kellele on esitatud korduv taotlus.

72. Nõustun raskusteta komisjoni hinnanguga, et juhul, kui taotleja esitab järjestikused taotlused samale liikmesriigile, võimaldab kõnealune säte vastavalt *res judicata* põhimõttele[34] tunnistada vastuvõetamatuks „korduva taotluse“, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja esitanud uusi dokumente ega tõendeid, mis aitavad kindlaks teha, kas rahvusvahelise kaitse saamiseks nõutavad tingimused on täidetud.

73. Seevastu ei toeta ma komisjoni teesi, mille kohaselt on eelmise taotluse kohta tehtud eitava otsuse lõplikkust võimalik tunnustada üksnes selle otsuse teinud haldusasutuse liikmesriigis, ja mitte ühtlasi teiste liikmesriikide poolt. Nimelt ei tulene ei Euroopa Kohtu praktikast ega Dublini III määruse või direktiivi 2013/32 üldisest ülesehitusest ega eesmärgist, et see nii olema peaks.

30 Vt käesoleva ettepaneku punktid 64–65.

31 Vt 10. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Minister for Justice and Equality (rahvusvahelise kaitse taotlus Iirimaal) (C-616/19, EU:C:2020:1010, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

32 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Ibrahim jt (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, punkt 85) (kohtuasjade, milles see kohtuotsus tehti, üksikasjade kohta vt käesoleva ettepaneku 17. joonealune märkus).

33 Nagu käesoleva ettepaneku punktist 12 nähtub, on selles põhjenduses märgitud, et „[k]ui taotleja esitab korduva taotluse ilma uusi tõendeid või väiteid esitamata, […] peaksid liikmesriigid olema võimalus lükata taotlus tagasi põhjusel, et see on *res judicata põhimõtte* kohaselt vastuvõetamatu“ (kohtujuristi kursiiv).

34 Täpsustan siinkohal, et kuigi *res judicata* põhimõte puudutab kohtuotsuseid, on Euroopa Kohus lisaks selgitanud asjaolu, et varjupaigapoliitika valdkonnas ei nõua liidu õigus seda, et haldusasutus oleks põhimõtteliselt kohustatud tunnistama kehtetuks haldusakti, mis on muutunud lõplikuks mõistlike kaebetähtaegade möödumise tõttu või õiguskaitsevahendite ammendumise tõttu (vt 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 186).

74. Toon siinkohal kõigepealt esile, et kohtuotsuses Ibrahim [35] märkis Euroopa Kohus, et selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti a eesmärk on anda liikmesriigile võimalus lükata uus taotlus vastuvõetamatuse tõttu tagasi ka olukordades, kus taotlejale on teises liikmesriigis antud üksnes täiendav kaitse, mitte ainult siis, kui taotlejale on antud teises liikmesriigis pagulasseisund. Kuna täiendava kaitse andmine toob tingimata kaasa pagulasseisundi saamiseks esitatud taotluse tagasilükkamise, tuleb minu hinnangul asuda Saksamaa valitsuse eeskujul seisukohale, et sisuliselt on Euroopa Kohus vastastikuse usalduse põhimõtet juba laiendanud liikmesriikide tehtud osaliselt eitavatele otsustele [36].

75. Järgmiseks, direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d tõlgendamine nii, et see annab liikmesriigile B nimetatud põhimõtte kohaselt, ja tingimusel, et see on liikmesriigi õiguses ette nähtud, võimaluse tunnistada rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuks kui „korduv taotlus“, kui ta muutub selle läbivaatamise eest vastutavaks, on minu meelest kooskõlas selle direktiivi artikli 2 punktis q toodud mõiste „korduv taotlus“ määratlusega, mis on piisavalt avar, et sellist tõlgendust lubada.

76. Viimaks toetab see lahendus nimetatud direktiivi ja Dublini III määrusega taotletavaid eesmärke.

77. *Esiteks* võimaldab see rahuldada vajadust takistada tõhusalt edasist liikumist liikmesriikide vahel, mille vältimine just ongi selle määruse ja direktiivi eesmärk [37].

78. Siinkohal juhin tähelepanu sellele, et juhul kui korduvat taotlust direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d alusel vastuvõetamatuse tõttu tagasi ei lükata [38], võib vastutav liikmesriik otsustada selle läbi vaadata kiirmenetluses [39]. Vastaval juhul võib ta sellise menetluse tulemusena lugeda taotluse „ilmselgelt põhjendamatuks“ [40]. Samuti on tal õigus teatud tingimustel teha erand taotleja õigusest jääda riigi territooriumile [41].

79. Mis juhtuks, kui taotleja poolt korduva taotluse esitamise korral saaks ülalnimetatud sätteid kohaldada üksnes see liikmesriik, kes on teinud eelmise lõpliku eitava otsuse (ehk liikmesriik A), samas kui kõik teised liikmesriigid peale viimati nimetatu oleksid sunnitud taotluse täielikult uuesti läbi vaatama, ilma et neil oleks võimalik käsitada seda „korduva taotlusena“? Nagu Saksamaa valitsus esile tõi, oleks tulemuseks loomulikult see, et pärast seda, kui liikmesriigis A on nende suhtes tehtud lõplik eitav otsus, ajendatakse neid kodanikke esitama mitu samasugust taotlust teistes liikmesriikides, et saavutada uuesti oma olukorra täielik läbivaatamine, millega kaasneks ühtaegu nii Dublini III määruse kui ka direktiivi 2013/32 eesmärkidega vastuolus olev edasine liikumine.

35 19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Ibrahim jt (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, punkt 58).

36 Rõhutan, et kohtuasjas X tehtud ettepanekus (C-213/17, EU:C:2018:434, punkt 107) märkis kohtujurist Bot, et liikmesriigid on juba kokku leppinud, et tunnustavad varjupaigaküsimustes teise liikmesriigi tehtud otsuseid, kui need on eitavad.

37 Vt käesoleva ettepaneku punktid 43 ja 44.

38 Kuna tegemist on taotlusega, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja esitanud uusi dokumente ega tõendeid, mis aitavad kindlaks teha, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi 2011/95 alusel.

39 Vt direktiivi 2013/32 artikli 31 lõike 8 punkt f.

40 Vt direktiivi 2013/32 artikli 32 lõige 2.

41 Vt direktiivi 2013/32 artikli 41 lõige 1. Täpsustan, et kuna liikmesriigid tunnustavad vastastikku väljasaatmisotsuseid (vt nõukogu 28. mai 2001. aasta direktiiv 2001/40/EÜ kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikuse tunnustamise kohta (EÜT 2001, L 149, lk 34; ELT eriväljaanne 19/04, lk 107)), näib mulle, et seda sätet saab kohaldada lisaks liikmesriigisisestele olukordadele ka piiriüleste olukordade suhtes liidu piires. Minu meelest toetab see säte teesi, mille kohaselt tuleb mõistet „korduv taotlus“ tõlgendada laialt ning see ei pea hõlmama üksnes selliseid taotlusi, mis on esitatud selles samas liikmesriigis, kes on juba teinud lõpliku eitava otsuse.

80. Täpsustan siinkohal, et Euroopa Kohus tugines hiljuti kohtuotsuses Minister for Justice and Equality (rahvusvahelise kaitse taotlus Iirimaal)[42] neilesamadele Dublini III määruse eesmärkidele selleks, et anda liikmesriigile, kelle suhtes see määrus kohaldub, ent kellele direktiiv 2013/32 siduv ei ole, võimalus lugeda rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuks, kui taotleja on saanud täiendava kaitse seisundi teises liikmesriigis.

81. *Teiseks* mõjutaks kohustus vaadata täies ulatuses uuesti läbi korduvad taotlused, mis on esitatud teistele liikmesriikidele kui see, kes on analüüsinud taotleja eelmist taotlust, märkimisväärselt menetluste kestust, samas kui direktiivis 2013/32 tunnustatakse ühe esmase põhimõttena seda, et nii liikmesriikide kui ka taotlejate huvides on *võimalikult kiiresti otsuse tegemine*, ilma et see piiraks taotluse *piisavat ja täielikku läbivaatamist*[43].

82. Neist eesmärkidest tingituna viiakse direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohase vastuvõetavust puudutava otsuse tegemiseks korduvate taotluste puhul kõigepealt selle direktiivi artikli 40 lõike 2 kohaselt läbi esmane kontroll, mille eesmärk on teha kindlaks, kas on tuvastatud või kas taotleja on esitanud uusi dokumente või tõendeid.

83. Rõhutan siinkohal, et asjaolu, et selle esmase kontrolli viib läbi liikmesriik B, kes ei ole teinud sama taotleja eelmise taotluse kohta lõplikku eitavat otsust, ei tekita iseenesest mingisuguseid erilisi raskusi selles osas, mis puudutab taotleja tegelikku juurdepääsu tema olukorra piisavale hindamisele.

84. Nagu Saksamaa valitsus rõhutas, muudab Dublini III määruse raames ja eelkõige selle määruse artikli 34 alusel toimuv teabevahetus selle ülesande täiesti teostatavaks kõigi liikmesriikide jaoks. See säte võimaldab saada kõik rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamiseks nõuetekohased, asjakohased ja hädavajalikud andmed (eelkõige võimaliku varasema taotluse esitamise kuupäev ja koht, taotluse menetlemise järk, tehtud otsuse kuupäev ja sisu)[44].

85. Neid kaalutlusi arvesse võttes leian, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d tuleb koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis võimaldab liikmesriigil B tunnistada rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuks kui „korduv taotlus“, kui teine liikmesriik on teinud sama taotleja eelmise taotluse kohta lõpliku eitava otsuse. Sellisest normist peab siiski selgelt ilmnema, et liikmesriik B saab sellise taotluse vastuvõetamatuks tunnistada üksnes tingimusel, et ta on, nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 68 näitasin, muutunud Dublini III määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutavaks liikmesriigiks[45].

86. Minu soovitatud lähenemisviisi praktiliseks tagajärjeks on lihtsalt see, et see liikmesriik saab vastutavaks liikmesriigiks muutumise korral võimaluse tugineda teise liikmesriigi enne tehtud lõplikule eitavale otsusele ning kohaldada samu norme, mida võiks kohaldada see teine liikmesriik, kui taotlus oleks esitatud talle[46].

42 Vt 10. detsembri 2020. aasta kohtuotsus (C-616/19, EU:C:2020:1010, punktid 51 ja 52 ning seal viidatud kohtupraktika). Viitan ka oma ettepanekule selles kohtuasjas (C-616/19, EU:C:2020:648, punkt 62), kus märkisin, et Dublini III määruse puhul oli üks seadusandja peamisi ja püsivaid eesmärke piirata kolmandate riikide kodanike edasist liikumist.

43 Vt selle direktiivi põhjendus 18. Lisan, et kõnealuse direktiivi põhjendusest 25 tuleneb, et igal taotlejal peaks olema tegelik juurdepääs menetlusele, võimalus teha koostööd ja nõuetekohaselt suhelda pädevate ametiasutustega, et esitada oma juhtumi kohta asjakohaseid asjaolusid, ning küllaldased menetlustagatised oma juhtumi menetlemiseks kõikides etappides.

44 Samadel põhjustel leian, et iseenesest ei ole probleemiks see asjaolu, et sel juhul oleks liikmesriigil B võimalus – nagu direktiivi 2013/32 artikli 42 lõike 2 punktis b sätestatud on – viia läbi esmane kontroll kirjaliku taotluse alusel ilma isikliku vestluseta (ehk andmata taotlejale võimalust vestluseks), samamoodi saaks seda teha liikmesriik A, kui selle kontrolli läbiviimine oleks tema pädevuses. Lisan siinkohal, et sõltumata sellest, kas selle viib läbi liikmesriik A või liikmesriik B, peab esmase kontrolli puhul igal juhul järgima selle direktiivi artikli 12 lõikes 1 sätestatud tagatisi.

45 Täieliku selguse huvides rõhutan, et käesoleva ettepaneku eelmisest alajaost nähtuvalt lähtub direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkt d teistsugusest loogikast kui „tagasivõtmise“ mehhanism, mis eeldab vastupidi seda, et vastutavaks liikmesriigiks jääb liikmesriik A.

46 Täpsustan igaks juhuks, et kui liikmesriik seda soovib, on tal muidugi vabadus taotlus täies ulatuses läbi vaadata, kui see on liikmesriigi õiguse kohaselt ette nähtud. Siinkohal juhin tähelepanu sellele, et direktiivi 2013/32 artiklist 5 tuleneb, et liikmesriikidel on alati lubatud kehtestada või säilitada soodsamad nõuded ning korduvate taotlustega seoses võivad liikmesriigid vastavalt selle direktiivi artikli 40 lõike 3 teisele lausele ette näha täiendavad alused sellise taotluse läbivaatamiseks.

3. Vahekokkuvõte

87. Kõigest eeltoodust tuleneb, et Dublini III määruse ja direktiivi 2013/32 koostoimes kohaldamise kontekstis on liikmesriigil võimalik vastavalt vastastikuse usalduse põhimõttele võtta oma riigisiseses õiguses vastu norm, mis lubab rahvusvahelise kaitse taotluse tunnistada vastuvõetamatuks kui „korduva taotluse“ selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses koostoimes sama direktiivi artikli 2 punktiga q, kui ta ise ei ole teinud lõplikku otsust sama taotleja eelmise taotluse tagasilükkamise koha, ent on muutunud tema taotluse läbivaatamise eest vastutavaks liikmesriigiks.

88. Seevastu, nagu ma käesoleva ettepaneku eelmises jaos näitasin, ei ole kõnealusel liikmesriigil seda võimalust, kui taotleja on pärast eelmise lõpliku otsuse tegemist ja enne uue taotluse esitamist tegelikult välja saadetud.

C. Direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohaldatavus juhul, kui esimene varjupaigamenetlus on toimunud Norras

89. Juhin tähelepanu sellele, et liidu varjupaiga- ja sisserändepoliitika on Norra Kuningriigile siduv eelkõige tulenevalt Schengeni lepingust [47]. Samuti on see riik ühinenud Dublini ja Eurodaci [48] süsteemidega, kuna vastavalt liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule on Dublini III määrus osaks Norra õigusest [49].

90. Norra Kuningriik on ühinenud selle määrusega tervikuna, ilma et oleks ette nähtud erikordasid või erandeid.

91. Sellega seoses on oluline esile tuua, et kõnealune määrus on kehtestatud raamistikus, mis võimaldas eeldada, et kõik selles osalevad riigid, *nii liikmesriigid kui ka kolmandad riigid*, järgivad põhiõigusi, sealhulgas Genfi konventsioonil ja 1967. aasta protokollil [50] põhinevaid õigusi ehk tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis [51] sätestatud õigusi, ning et liikmesriigid võivad järelikult põhiõiguste järgimise osas üksteist usaldada, kuna kõik need liikmesriigid on ka Genfi konventsiooni ja 1967. aasta protokolli ning EIÕK osalisriigid [52].

92. Sellest tuleneb, et Norra Kuningriigi osalemine Dublini süsteemis rajaneb, nagu Saksamaa valitsus rõhutas, eeldusel, et see, kuidas kõnealune kolmas riik rahvusvahelise kaitse taotlejaid kohtleb, on kooskõlas nende õigusaktide kohaselt kõigi liikmesriikide suhtes kehtivate nõuetega.

93. Tuleb siiski ka tõdeda, et Norra Kuningriik ei ole ühinenud ei direktiiviga 2013/32 ega direktiiviga 2011/95, mis reguleerib „rahvusvahelise kaitse“ kahte erinevat kaitsekorda ehk ühelt poolt pagulasseisundit ja teiselt poolt täiendava kaitse seisundit.

47 Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule Amsterdami lepinguga lisatud protokolli Schengeni *acquis*’ Euroopa Liitu integreerimise kohta artikli 6 esimesele lõigule sõlmisid Euroopa Liidu Nõukogu, Islandi Vabariik ja Norra Kuningriik 18. mail 1999. aastal lepingu nende kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises (EÜT 1999, L 176, lk 36). Vt ka nõukogu 1. detsembri 2000. aasta otsus 2000/777/EÜ Schengeni *acquis*’ kohaldamise kohta Taanis, Soomes ja Rootsis ning Islandil ja Norras (EÜT 2000, L 309, lk 24; ELT eriväljaanne 19/04, lk 22).

48 Norra Kuningriigi ühinemise osas Eurodaciga viitan liidu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu artikli 1 lõikele 5, mille asjasse puutuvaid sätteid tsiteerisin käesoleva ettepaneku jao A alajaos I.

49 17. detsembri 2013. aasta seadus nr 132, millega muudetakse sisserändeseadust (millega rakendatakse Dublini III määrust ja mis jõustus 1. jaanuaril 2014) (Lov av 17. desember 2013 nr. 132. om endringer i utlendingsloven (gjennomføring av Dublin III-forordningen)).

50 Genfis 28. juulil 1951 allkirjastatud pagulasseisundi konventsioon (*Recueil des traités des Nations Unies*, 189. kd, lk 150, nr 2545 (1954), mis jõustus 22. aprillil 1954). Seda on täiendatud 31. jaanuaril 1967. aastal New Yorgis sõlmitud pagulasseisundi protokolliga (edaspidi „1967. aasta protokoll“), mis jõustus 4. oktoobril 1967 (edaspidi „Genfi konventsioon“).

51 Allkirjastatud Roomas 4. novembril 1950 (edaspidi „EIÕK“).

52 Vt selle kohta 23. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus M.A. jt (C-661/17, EU:C:2019:53, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika). Vt ka Dublini III määruse põhjendused 32 ja 39.

94. Ses osas tuleb märkida, et nagu tuleneb ka direktiivi 2011/95 põhjendustest 6 ja 33, on täiendava kaitse eesmärk täiendada Genfi konventsioonis sätestatud pagulaste kaitset[53], mille täielik kohaldamine on liiati Euroopa ühise varjupaigasüsteemi eesmärgiks[54].

95. Lisan, et direktiivi 2013/32 artikli 10 lõikes 2 on sätestatud, et rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamisel teeb menetlev ametiasutus *kõigepealt* kindlaks, kas taotleja vastab *pagulaseks tunnistamise nõuetele*, ja *kui ta neile ei vasta*, siis kas ta vastab *täiendava kaitse saamise kriteeriumidele*.

96. Seega eeldab see, kui liikmesriik rahvusvahelise kaitse taotluse tagasi lükkab, et lisaks sellele, kas taotleja võiks saada pagulasseisundi, on ta hinnanud ka seda, kas ta võiks saada täiendava kaitse seisundi.

97. Sellist ülesannet see direktiiv Norra Kuningriigile mõistagi ei pane. Norra õiguses[55] on aga sätestatud, et „pagulase“ seisundi võivad lisaks Genfi konventsioonis määratletud isikutele saada ka isikud, „keda ähvardab päritoluriiki tagasipöördumisel reaalne surmanuhtlusega karistamise, piinamise või muu ebainimliku ja alandava kohtlemise oht“, ehk isikud, kes võiksid liidus saada täiendava kaitse.

98. Nagu ma saan aru Norra Kuningriigis kehtestatud menetlusest, hindab Norra pädev asutus[56] pealegi enne rahvusvahelise kaitse taotluse lõplikku tagasilükkamist lisaks sellele, kas asjaomane isik kuulub Genfi konventsiooni kohaldamisalasse, ka seda, kas ta on olukorras, kus teda ähvardab mõni selline reaalne oht[57].

99. Selles kontekstis ning eeldades, et rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamine selles kolmandas riigis tagab asjaomasele isikule vähemalt sama kõrge kaitse taseme kui see, mille peavad direktiivis 2011/95 ette nähtud kahetasandilise korra kohaselt tagama liikmesriigid – mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, leian, et asjaolu, et taotleja eelmist taotlust puudutava lõpliku eitava otsuse tegi kolmas riik, ei saa iseenesest välistada liikmesriigil, nagu Saksamaa Liitvabariik, sama taotleja korduva taotluse vastuvõetamatuks tunnistamist direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d alusel.

100. Seda järeldust ei saa kahtluse alla seada komisjoni argumendiga, mille kohaselt ei ole võimalik selle direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti d selliselt tõlgendada, võttes arvesse, et selles sättes on sõnaselgelt viidatud direktiivile 2011/95, millest tuleneb, et kõnealuse sätte kohaldamise seisukohast on asjasse puutuvad üksnes selle direktiivi alusel ehk liikmesriikide tehtud lõplikud otsused.

101. Nimelt on direktiivile 2011/95 viidatud ka Dublini III määruse artikli 2 punktis d, milles on defineeritud mõiste „rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamine“, ilma et see takistaks kuidagi selle määruse kohaldamisel Norra Kuningriigi samastamist „liikmesriigiga“.

53 Vt 13. septembri 2018. aasta kohtuotsus Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Vastavalt ELTL artikli 78 lõikele 1 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklile 18.

55 Vt täpsemalt 15. mai 2008. aasta välismaalaste Norra Kuningriiki sisenemise ja seal elamise seaduse nr 35 (Lov av 15. Mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her) artikli 28 lõike 1 punktid a ja b.

56 Selleks pädevaks asutuseks on Norra Kuningriigi välismaalaste amet (Utlendingsdirektoratet).

57 Nagu käesoleva ettepaneku punktist 97 nähtub, on Norra õiguses sätestatud, et pagulase staatus antakse nii Genfi konventsioonis nimetatud isikutele kui ka isikutele, „keda ähvardab päritoluriiki tagasipöördumisel reaalne surmanuhtlusega karistamise, piinamise või muu ebainimliku ja alandava kohtlemise oht“. See eeldab minu meelest seda, et iga Norras esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse puhul hindab pädev asutus seda, kas asjaomane isik kuulub ühte neist kategooriatest (vt selle kohta ka välismaalaste ameti praktilise juhise punktid 3.2 ja 3.3 (kättesaadav aadressil https://www.udiregelverk.no/en/documents/udi-guidelines/udi-2010-071/udi-2010-071v1/)). Lisan, et seaduseelnõus „Välismaalaste seaduse muudatused (tugevdamine II)“ (2015–2016) (Prop 90 L „Endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II)“ (2015-2016)), artikkel 6.1) on tehtud ettepanek lisada Norra õigusesse selle liidu õigusega kooskõlla viimise eesmärgil uus säte, millega antaks „reaalses ohus“ olevatele isikutele pagulasseisundi asemel õigus täiendavale kaitsele. Sellest ettepanekust, mida Norra seadusandja vastu võtnud ei ole, ilmneb, et Norras antava kaitse tase on praegu kõrgem kui see, mida pakub direktiivis 2011/95 sätestatud kahetasandiline süsteem.

102. Rõhutan viimaks, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt Euroopa Kohtule esitatud küsimuse eesmärk on selgitada üksnes küsimust, kas liikmesriik võib sellistel asjaoludel taotluse direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punkti d kohaselt vastuvõetamatuks tunnistada, puudutamata küsimust, kas vastupidisel juhul tuleks samamoodi käsitada korduvaid taotlusi, mis esitatakse Norras pärast seda, kui mõni liikmesriik on teinud lõpliku eitava otsuse.

IV. Ettepanek

103. Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht'i (Schleswig-Holsteini halduskohus, Saksamaa) esitatud eelotsuse küsimusele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta artikli 33 lõike 2 punkti d tuleb koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tõlgendada nii, et rahvusvahelise kaitse taotlust ei saa tunnistada vastuvõetamatuks kui „korduvat taotlust", kui taotleja oli enne selle esitamist päritoluriiki välja saadetud.